

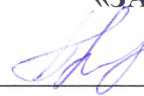
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра методології та методів соціологічних досліджень

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана

«26» 06 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Дослідницька методологія в соціології

для здобувачів вищої освіти

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 Соціологія
освітній рівень доктор філософії
освітня програма Соціологія
вид дисципліни обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2019/2020
Рік навчання	1
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	екзамен

Викладач: доц. Савельєв Ю.Б.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2019

Розробник:

Савельєв Ю.Б., доктор соц. наук, доцент, доцент кафедри методології та методів соціологічних досліджень

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри методології та методів соціологічних досліджень

Сидоров М.В.-С.

Протокол № 23 від «14» жовтня 2019 р.

Схвалено науково - методичною комісією факультету соціології

Протокол від «20» 06 2019 року № 8

Голова науково-методичної комісії Петренко-Лисак А.О.

«20» 06 2019 року

1. Мета дисципліни – формування методологічної культури емпіричного дослідження та системи практичних умінь, необхідних для розробки дизайну і самостійного проведення оригінального емпіричного дослідження.

2. Попередні вимоги до опанування навчальної дисципліни:

1. Знати основні методи збору та аналізу соціологічних даних
2. Вміти розробляти програму соціологічного дослідження
3. Володіти навичками роботи з англomовною науковою літературою

3. Анотація навчальної дисципліни: дисципліна спрямована на формування системи теоретичних знань та практичних умінь, необхідних для дизайну та самостійного проведення оригінального емпіричного дослідження, що включає обґрунтування його методологічних та теоретичних засад, формулювання дослідницьких питань і гіпотез, визначення джерел надійних та валідних даних і методів їх аналізу. Дисципліна спрямована на систематизацію та поглиблення знань та вмінь здобувачів з підготовки та оцінювання емпіричних соціологічних досліджень, що дозволить їм успішно планувати та контролювати дослідницький процес і отримувати обґрунтований науковий висновок. Опанування дисципліни здобувачами сприятиме формуванню у них цілісної картини соціологічних методів у відповідності до наявних типів дизайну наукового дослідження та підвищить їхню загальну дослідницьку компетентність.

4. Завдання (навчальні цілі):

Основними завданнями вивчення дисципліни є

- Поглиблення розуміння студентами методології, основних методів і процедур соціологічного дослідження
- Формування вмінь розв'язання наявних методологічних проблем обґрунтування результатів емпіричного дослідження в соціології із застосуванням експериментального, неекспериментального, якісного, кількісного або змішаного дизайну
- Формування вмінь вибору оптимальних методів соціологічного дослідження (збору та аналізу даних) та їх практичного застосування при плануванні дисертаційної роботи

Це спрямовано на формування компетентностей:

- Уміння з нових дослідницьких позицій формулювати загальну методологічну базу наукового дослідження, усвідомлювати його актуальність, мету і значення для розвитку галузей науки і соціального життя (ЗК.1.2).
- Уміння ефективно використовувати сучасну методологію наукового пізнання та новітні методи наукових досліджень (ЗК1.3).
- Вміння формулювати робочі гіпотези досліджуваної проблеми, які мають розширювати і поглиблювати стан наукових досліджень в обраній сфері, застосовувати сучасні методи і процедури перевірки гіпотез (ФК.1.2).
- Вміння визначати методологічні принципи та методи соціологічного дослідження в залежності від об'єкту і предмету, використовуючи можливості міждисциплінарних підходів (ФК3.2)

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
2.1	Оцінювати та обґрунтовувати методологічну базу наукового дослідження, зокрема, для своєї дисертаційної роботи	Лекція, тренінг, самостійна робота	Творче практичне завдання	30
2.2	Оцінювати можливості і обмеження новітніх методів наукових досліджень із застосуванням експериментального,	Лекція-дискусія, практичне заняття, самостійна робота	Творче практичне завдання	30

	неекспериментального, якісного, кількісного або змішаного дизайну			
2.3	Формулювати робочі гіпотези досліджуваної проблеми і обирати оптимальний дизайн дослідження та відповідні методи збору та аналізу даних для перевірки гіпотез	Лекція, кейс-метод, науково-дослідний метод	Фрагмент тексту дисертації, участь у дискусії	20
2.4	Визначати методологічні принципи та методи свого дисертаційного дослідження в залежності від об'єкту і предмету у міждисциплінарному контексті	Практичне заняття, самостійна робота, презентація, дискусія	Фрагмент тексту дисертації, участь у дискусії	20

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код)	2.1	2.2	2.3	2.4
Програмні результати навчання (назва)				
Уміти з нових дослідницьких позицій формулювати загальну методологічну базу наукового дослідження, усвідомлювати його актуальність, мету і значення для розвитку інших галузей науки і соціального життя (прн 2)	+	+	+	+
Уміти ефективно використовувати сучасну методологію наукового пізнання та новітні методи наукових досліджень (прн 3)		+	+	+
Вміти формулювати робочі гіпотези досліджуваної проблеми, які мають розширювати і поглиблювати стан наукових досліджень в обраній сфері, застосовувати сучасні методи і процедури перевірки гіпотез (прн 18)			+	+
Вміти визначати методологічні принципи та методи соціологічного дослідження в залежності від об'єкту і предмету, використовуючи можливості міждисциплінарних підходів (прн 21)	+		+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Практичне/ самостійне завдання з теми 1, РН 2.1, РН 2.2 = 20 балів/12 балів
2. Практичне/ самостійне завдання з теми 2, РН 2.1, РН 2.2 = 20 балів/12 балів
3. Практичні/ самостійні завдання з теми 3, РН 2.3, РН 2.4 = 20 балів/12 балів

- підсумкове оцінювання: письмовий екзамен – 40 балів. Мінімальний бал успішного складання (отримання загальної позитивної оцінки) екзамену – 24 бали.

- умови допуску до підсумкового екзамену: здобувач не допускається до екзамену, якщо сумарна оцінка менша за **36 балів**. Допуском до екзамену є виконання (не нижче порогового рівня позитивної оцінки) практичних завдань з теми 1 20 балів/12 балів, з теми 2 20 балів/12 балів, з теми 3 20 балів/12 балів, які подаються у письмовому вигляді та в електронній формі з презентацією.

7.2 Організація оцінювання:

1. Практичне завдання з теми 1, РН 2.1, РН 2.2, проводиться письмово з наступною дискусією на практичному занятті – після теми 1.

2. Практичне завдання з теми 2, РН 2.1, РН 2.2, проводиться письмово з наступною дискусією на практичному занятті – після теми 2.

3. Практичне завдання з теми 3, РН 2.3, РН 2.4, проводиться письмово з презентацією результату і наступною дискусією на практичному занятті – після теми 3.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89

Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та практичних занять

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин			
		лекції	практичні заняття	Самостійна робота	Консультації
1.	Обґрунтування методологічних та теоретичних засад соціологічного дослідження	2	2	14	-
2.	Кількісні та якісні методи соціологічного дослідження	2	4	14	-
3.	Обґрунтування вибору дизайну та методів соціологічного дослідження для дисертаційної роботи	2	4	14	-
4.	<i>Практична робота 1</i> На основі рекомендованої та додаткової літератури підготувати резюме (в графічній або табличній формі) і порівняти методи соціологічного дослідження. При порівнянні визначити можливості і обмеження методів.			20	-
5.	<i>Практична робота 2</i> Обрати 1 наукову публікацію у провідному міжнародному журналі та 1 у провідному українському журналі з теми дисертаційної роботи і оцінити адекватність застосованих методів дослідження для досягнення заявленої мети. Порівняти публікації.			20	-
6.	<i>Практична робота 3</i> Обґрунтування вибору дослідницької парадигми, дизайну та методів соціологічного дослідження для дисертаційної роботи			20	2
	ВСЬОГО	6	10	102	2

Загальний обсяг 120 год., в тому числі:

Лекцій – 6 год.

Практичні заняття - 10 год.

Консультації - 2 год.

Самостійна робота - 102 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основна:

1. Ионин Л.Г. Философия и методология эмпирической социологии. ИД ГУ ВШЭ, 2004
2. Vogt, W. Paul, et al. *Selecting the right analyses for your data: Quantitative, qualitative, and mixed methods*. Guilford Publications, 2014. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://soc.univ.kiev.ua/uk/library/selecting-right-analyses-your-data-quantitative-qualitative-and-mixed-methods>

Додаткова:

1. Agresti A., Franklin C., Klingenberg B. *Statistics: The art and science of learning from data*. Pearson, 2016.
2. Agresti, Alan, Christine A. Franklin, and Bernhard Klingenberg. *Statistics: The art and science of learning from data*. Pearson, 2016
3. King G., Keohane R., Verba S. *Designing social inquiry: Scientific inference in qualitative research*. Princeton university press, 1994.

4. Дембицкий С.С. Теоретическая валидизация в социологическом исследовании: методология и методы. - М: Ленанд, 2016. - 200 с. [Электронный ресурс] – Режим доступа до ресурсу: <http://soc.univ.kiev.ua/uk/library/teoreticheskaya-validizaciya-v-sociologicheskeom-issledovanii-metodologiya-i-metody>
5. Крамер Д. Математическая обработка данных в социальных науках: современные методы. - М: Издательский центр "Академия", 2007. - 288 с. [Электронный ресурс] – Режим доступа до ресурсу: <http://soc.univ.kiev.ua/uk/library/matematiceskaya-obrabotka-dannyh-v-socialnyh-naukah-sovremennye-metody>
6. Лакатош І. Методологія наукових дослідницьких програм // Психологія і суспільство. 2007. - 4 (30). С.11-29.
7. Новиков А.М., Новиков Д.А. Методология научного исследования. – М.: Либроком, 2009.
8. Рузавин Г.И. Методология научного познания: Учеб. пособие для вузов / Г. И. Рузавин. — М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2012.
9. Шродт Ф. Семь смертных грехов современного количественного анализа в политической науке // Социология: методология, методы, математическое моделирование. - 2017. - № 43. С.154-210.

10. Додаткові ресурси:

1. SAGE Research Methods. Project Planner. [Электронный ресурс] – Режим доступа до ресурсу: <http://methods.sagepub.com/project-planner>
2. Trochim, William M. The Research Methods Knowledge Base, 2nd Edition. [Электронный ресурс] – Режим доступа до ресурсу: <http://www.socialresearchmethods.net/kb/>
3. Research Design in Social Data Science — SAGE Campus [Электронный ресурс] – Режим доступа до ресурсу: <https://campus.sagepub.com/research-design-in-social-data-science>